

Tunnistetiedot poistettu

Käännös

C-240/19 - 1

Asia C-240/19

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

20.3.2019

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Juzgado Contencioso-Administrativo nro 2 de Ourense

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

26.2.2019

Kantaja:

FA

Vastaaja:

Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS)

JUZGADO DE LO CONTENCIOSO-ADMINISTRATIVO N. 2

OURENSE (Ourense maakunnallinen hallintotuomioistuin nro 2)

[–] [tuomioistuinta koskevat tiedot]

Menettely: TAVANOMAINEN MENETTELY 0000309 /2017 A /

Kohde ADMIN. DEL ESTADO (valtionhallinto)

Kantaja: FA

[–]

Vastaan: TESORERIA GENERAL DE LA SEGURIDAD SOCIAL (TGSS)

[–]

VÄLIPÄÄTÖS

Ourense, 26.2.201[9].

ASIAN TAUSTA

1.- FA nosti kanteen yleisen sosiaaliturvarahaston (Tesorería General de la Seguridad Social (jäljempänä TGSS)) Ourensen maakunnallisen yksikön 24.10.2017 tekemästä päätöksestä, jolla oli hylätty oikaisuvaatimus, jonka hän oli tehnyt TGSS:n Ourensen maakunnallisen yksikön 24.8.2017 tekemästä erityissopimusta koskevasta päätöksestä, jossa hylättiin hänen hakemuksensa liittymisestä tavanomaiseen erityissopimukseen (convenio especial ordinario).

Kun edellä mainittu kanne oli nostettu, sovittiin tämän asian käsittelystä tavanomaista menettelyä koskevien säännösten mukaisesti, ja vastaajana olevaa viranomaista kehoitettiin toimittamaan asiaa koskeva asiakirja-aineisto ja ilmoittamaan, kuinka montaa henkilöä asia saattaisi koskea.

Kun hallinnollinen asiakirja-aineisto oli vastaanotettu, sovittiin sen toimittamisesta kantajalle, jotta tämä esittäisi sen perusteella vaatimuksensa 20 päivän määräajassa, minkä tämä toteutti vaaditussa määräajassa ja muodossa ja vaati päätöksen tekemistä ennakkoratkaisukysymyksen esittämisestä unionin tuomioistuimelle hänen esittämässään tai tuomioistuimen asianmukaisemmaksi katsomassa [alkup. s. 2] muodossa; toissijaisesti hän vaatii tuomioistuinta tunnustamaan täysimääräisesti kantajan oikeuden liittyä normaaliin tai tavanomaiseen erityissopimukseen (convenio especial normal u ordinario) TGSS:n kanssa ja kumoamaan riidanalaisen hallintopäätöksen samalla kun se määrää kaikista myönteisistä lakisääteisistä seurauksista, jotka johtuvat tästä tunnustamisesta.

2.- Hallinnollinen asiakirja-aineisto toimitettiin vastaajana olevalle viranomaiselle, joka vastusti kirjelmässään vaatimusta ja esitti asianmukaisina pitämänsä tosiseikat ja oikeudelliset perusteet, minkä jälkeen se piti ennakkoratkaisukysymyksen esittämistä tarpeettomana ja vaati tästä syystä lopuksi tuomioistuinta antamaan tuomion, jolla kanne hylättäisiin ja kantaja velvoitettaisiin maksamaan oikeudenkäyntikulut.

OIKEUDELLISET PERUSTELUT

1.- Riidan kohde

Nyt käsiteltävässä asiassa on määritettävä, onko kantajalla oikeutta suorittaa vapaaehtoisesti maksuja Espanjan sosiaalivakuutusjärjestelmään liittymällä erityissopimukseen (normaali tai tavanomainen) TSGG:n kanssa.

Oikeudenkäyntiasiakirjoista ja hallinnollisesta asiakirja-aineistosta ilmenee, että kantaja, joka on Portugalin kansalainen ja asuu Espanjassa, on osoittanut

suorittaneensa yhteensä 464 kuukauden ajan maksuja Saksan sosiaalivakuutusjärjestelmään syyskuun 1973 ja päivämäärän 31.12.2016 välisenä aikana.

FA haki 4.7.2017 oikeutta liittyä normaaliin tai tavanomaiseen erityissopimukseen.

TGSS epäsi 14.7.2017 tekemällään päätöksellä liittymisen Espanjaan palanneita maastamuuttajia koskevaan erityissopimukseen (joka ei ole sopimus, jota asianomainen olisi hakenut).

Kun TGSS oli arvioinut kyseistä virhettä oikaisuvaatimuksen ratkaisemisen yhteydessä, hallintopäätökseen liittyvä tilanne palautettiin päätöksentekoa edeltäneeseen tilanteeseen ja sen sijaan tehtiin uusi päätös, jolla hakemus hylättiin sillä perusteella, että yhteisön asetukset eivät olleet sovellettavissa, vaan ainoastaan kansallinen lainsäädäntö.

[**alkup. s. 3**] Oikaisuvaatimus ratkaistiin toteamalla, että hylkääminen perustui siihen, että kantaja ei ole osoittanut suorittaneensa maksuja Espanjan sosiaalivakuutusjärjestelmään missään vaiheessa, mistä syystä hän ei voi liittyä myöskään voi saada vapaaehtoiseen vakuutukseen.

Kyseisestä päätöksestä nostettiin kanne, jossa kantaja vaati ennakkoratkaisukysymyksen esittämistä, mitä vastaajana oleva hallinto vastusti.

2.- Nyt käsiteltävään asiaan sovellettava kansallinen lainsäädäntö

Kansallinen lainsäädäntö, johon TGSS on vedonnut hylätessään kantajan vaatimuksen, on erityissopimuksesta sosiaalivakuutusjärjestelmässä 13.10.2003 annettu asetus (Orden TAS/2865/2003, de 13 de octubre, por la que se regula el convenio especial en el Sistema de la Seguridad Social), jonka 2 §:n 2 momentin a kohdassa säädetään seuraavaa: ”*Tesorería General de la Seguridad Socialin kanssa tehtävään erityissopimukseen voivat liittyä:*

Työntekijät tai vastaavassa asemassa olevat henkilöt, joiden kuuluminen sosiaalivakuutusjärjestelmään, jossa he ovat olleet rekisteröityinä, on lakannut ja jotka eivät kuulu liittymishetkellä minkään muun sosiaalivakuutusjärjestelmän soveltamisalaan”.

Samana asetuksen 3 §:n 3 momentissa puolestaan asetetaan erityissopimukseen liittymiselle sosiaalivakuutusjärjestelmän kanssa seuraavat edellytykset: ”*Erytyssopimukseen liittymistä koskevan hakemuksen esittämispäivänä on katettuna 1 080 päivän kausi, jonka aikana sosiaalivakuutusjärjestelmään on suoritettu maksuja kyseiseen sosiaalivakuutusjärjestelmään kuulumisen lakkaamista välittömästi edeltävien 12 vuoden aikana.*

3.1 Tätä tarkoitusta varten lasketaan maksut, jotka on suoritettu mihin tahansa sosiaalivakuutusjärjestelmän osajärjestelmään, mukaan lukien maksut, jotka

vastaavat ylimääräisiä maksuosuuksia, maksut, joita on voitu suorittaa jonkin toisen erityissopimuksen perusteella samojen taloudellisten etuuksien kattamiseksi, maksut, jotka liittyvät päiviin, joita pidetään tosiasiallisena maksukautena palkattoman vapaan ensimmäisen vuoden tai lyhemmän ajanjakson aikana sovellettavan lainsäädännön mukaisesti, kun asianomainen hoitaa lastaan tai perheenjäsentään toiseen sukupolveen saakka ikään, onnettomuuteen tai sairauteen liittyvistä syistä, sekä tarvittaessa päivät, joina maksuja on suoritettu työttömyysetuuksien tai -tuen saamisen ajalta, ja kaudet, joiden aikana on suoritettu maksuja myös jossain toisessa Euroopan talousalueen jäsenvaltiossa, jonka kanssa on voimassa tätä koskeva kansainvälinen sopimus, ellei erityissäännössä [alkup. s. 4] tai kansainvälisessä sopimuksessa toisin todeta, kunhan maksut eivät ole päällekkäisiä ja ne on suoritettu ennen sen erityissopimuksen päivämäärää, johon liittymistä haetaan”.

3.- Unionin oikeus

Sovellettava unionin säädös on sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta 29.4.2004 annettu EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EY) N:O 883/2004.

Kyseisen asetuksen 2 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa: ”Tätä asetusta sovelletaan sellaisiin jossakin jäsenvaltiossa asuviin jäsenvaltion kansalaisiin, kansalaisuudettomiin henkilöihin ja pakolaisiin, jotka ovat tai ovat olleet yhden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön alaisia, sekä heidän perheenjäseniinsä ja heidän jälkeensä eläviin”.

Toisaalta 5 artiklassa säädetään, tarkoituksena välttää mahdolliset tätä alaa koskevat ristiriitaisuudet, jotka johtuvat kansallisen lainsäädännön eroista, seuraavaa: ”Jollei tässä asetuksessa toisin säädetä, ja erityiset täytäntöönpanosäännökset huomioon ottaen sovelletaan seuraavaa:

b) jos tietyillä seikoilla tai tapahtumilla on toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännön nojalla oikeusvaikutuksia, kyseisen jäsenvaltion on otettava huomioon toisten jäsenvaltioiden alueella tapahtuneet samankaltaiset seikat tai tapahtumat ikään kuin ne olisivat tapahtuneet sen alueella.”

Asetuksen [6] artiklassa säädetään seuraavaa: ”Jollei tässä asetuksessa toisin säädetä, sen jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen, jonka lainsäädännön mukaan

- etuuksia koskevan oikeuden saavuttamiseksi, säilyttämiseksi, keston määrittämiseksi tai takaisinsaamiseksi,
- lainsäädännön soveltamiseksi, tai
- pakollisen, valinnaisen jatkuvan tai vapaaehtoisen vakuutuksen piiriin pääsemiseksi tai siitä vapauttamiseksi

edellytetään vakuutuskausien, työskentelykausien, itsenäisen ammatinharjoittamisen kausien tai asumiskausien täyttymistä, on otettava tarpeellisessa määrin huomioon toisten jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaan täyttyneet vakuutuskaudet, työskentelykaudet, itsenäisen ammatinharjoittamisen kaudet tai asumiskaudet, ikään kuin nämä kaudet olisivat täyttyneet kyseisen laitoksen soveltaman lainsäädännön mukaan.”

Siltä osin kuin kyseessä on vaatimus siinä, että asianomaisen on täytynyt kuulua aikaisemmin Espanjan lainsäädännön soveltamisalaan, asetuksen 14 artiklan 4 kohdassa säädetään lopuksi seuraavaa: ”*Jos jäsenvaltion lainsäädännössä oikeus vapaaehtoiseen vakuutukseen tai [alkup. s. 5] valinnaiseen jatkuvaan vakuutukseen edellyttää asumista kyseisessä jäsenvaltiossa tai aiempaa toimimista palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana, 5 artiklan b alakohtaa sovelletaan vain henkilöihin, joihin joskus aiemmin on sovellettu kyseisen jäsenvaltion lainsäädäntöä palkkatyön tai itsenäisen ammatinharjoittamisen perusteella.”*

4.- Osapuolten näkemykset

Kantaja katsoo täyttäneensä yhteisön lainsäädännön ja Espanjan lainsäädännön vaatimukset, jotka koskevat erityissopimukseen liittymistä, ja perustelee tätä sillä, että yhteisön asetuksen perusteella riittää, että hänen kuulumisensa jonkin jäsenvaltion, tässä tapauksessa Saksan, sosiaalivakuutusjärjestelmään, johon hän on suorittanut maksuja yli 1 080 päivältä välittömästi edeltäneiden 12 vuoden aikana, on lakannut.

Tästä syystä hän katsoo, että ei pidä vaatia, että tämä aikaisemman vakuutusmaksun ja järjestelmään kuulumisen lakkaamisen pitäisi tarkoittaa Espanjan sosiaalivakuutusjärjestelmää, koska tämä olisi vastoin järjestelmien yhteensovittamisesta annettua yhteisön lainsäädäntöä, jolla pyritään korjaamaan eri kansallisten säädösten väliset erot tekemällä merkityksettömäksi se, missä maksut on suoritettu, kun kyseessä on liittymisen kansalliseen sopimukseen.

Tällä ei myöskään aiheutettaisi hänen mukaansa vahinkoa Espanjan sosiaalivakuutusjärjestelmän tasapainolle, koska Espanjan valtion tarvitsisi vain suorittaa osuus, joka vastaa sen järjestelmään suoritettuja maksuja, eikä niitä, joita kantaja on suorittanut Saksassa.

TGSS väittää sitä vastoin, että se ei voi hyväksyä hakemusta [– –] koska ei ole osoitettu, että Espanjan sosiaalivakuutusjärjestelmään olisi suoritettu maksuja 1 080 päivän kaudelta (kokonaisuudessaan tai Saksan sosiaalivakuutusjärjestelmään tämän kauden aikana suoritettujen maksujen täydennykseksi) sosiaalivakuutusjärjestelmään kuulumisen lakkaamista välittömästi edeltäneiden viimeisten 12 vuoden aikana.

Se arvioi, että Espanjan lainsäädännössä asetetaan poikkeuksettomasti tämä vaatimus tavanomaiseen erityissopimukseen liittymiseksi, koska se on järjestely,

joka on luotu yksinomaan Espanjan sosiaalivakuutuksen maksettavaksi tulevien, ei sen sijaan Saksan sosiaalivakuutusjärjestelmän maksettavaksi tulevien etuuksien katettavuuden jatkuvuuden varmistamiseksi.

[alkup. s. 6] TGSS katsoo, että tämä edellyttäisi sitä, että käsiteltäisiin samalla tavalla henkilöä, joka ei ole suorittanut maksuja Espanjan sosiaalivakuutuksen kattamiseksi, kuin henkilöä, joka on näin menetellyt, mistä aiheutuisi mahdollisesti rasite asianomaisille sosiaalivakuutusjärjestelmille etenkin maissa, joissa siirtolaisuus voi olla yleisempää.

5.- Ennakkoratkaisukysymyksen esittämisen perustelut

Tämän oikeudenkäynnin tarkoituksena on määrittää, onko viranomaisten päätös lainmukainen, kun sillä on hylätty kantajan hakemus suorittaa vapaaehtoisesti maksuja sosiaalivakuutusjärjestelmään sillä perusteella, että tämä ei ole osoittanut suorittaneensa maksuja Espanjan sosiaalivakuutusjärjestelmään 1 080 päivän kauden aikana (joko kokonaisuudessaan tai täydentämällä tätä ajanjaksoa Saksan sosiaalivakuutusjärjestelmään suoritetuilla maksuilla) viimeisten sosiaalivakuutusjärjestelmään kuulumisen lakkaamista välittömästi edeltäneiden 12 vuoden aikana.

Tällä kysymyksellä on huomattava merkitys Espanjan tai Portugalin kaltaisissa maissa, joista suuntautui 1960- ja 1970-luvuilla voimakas muuttoliike muualle Eurooppaan, sillä monet näistä henkilöistä ovat viime vuosina päättäneet palata kotimaihinsa viettääkseen siellä viimeiset elinvuotensa, mistä syystä vastaavia tapauksia voi olla lukuisia.

Tästä syystä esitetään kysymys siitä, onko otettava huomioon ajanjakso, jonka kuluessa on suoritettu maksuja johonkin toiseen sosiaalivakuutusjärjestelmään, ja onko tätä ajanjaksoa arvioitava fiktiivisesti siten kuin maksut olisi suoritettu Espanjassa, siinä ainoassa tarkoituksessa, että sallitaan liittyminen vapaaehtoiseen tai valinnaiseen jatkuvaan vakuutukseen.

Näin ollen on välttämätöntä selventää, voidaanko unionin jäsenvaltion kansalaiselta vaatia, jotta hän voi liittyä vapaaehtoiseen vakuutukseen tai valinnaiseen jatkuvaan vakuutukseen – –, että asianomaisen kuuluminen sosiaalivakuutusjärjestelmään on lakannut siinä maassa, jossa tätä vakuutusta haetaan, tässä tapauksessa Espanjassa, ja edellytetäänkö, että hakija on kuulunut Espanjan lainsäädännön piiriin jossain vaiheessa ennen hakemuksen esittämistä, vai riittääkö, että hän on kuulunut jonkin toisen jäsenvaltion lainsäädännön piiriin.

VÄLIPÄÄTÖS

[alkup. s. 7] **1.-** Asian käsittelyä lykätään, kunnes ennakkoratkaisupyyntöön on saatu vastaus.

2.- Unionin tuomioistuimelle esitetään EY:n perustamissopimuksen 234 artiklan nojalla seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

- a) Kun asetuksen TAS 2865/2003 2 §:n 2 momentin a kohdan kaltaisessa kansallisessa oikeussäännössä edellytetään, että asianomaisen kuuluminen sosiaalivakuutusjärjestelmään on lakannut, jotta tämä voi liittyä vapaaehtoiseen tai valinnaiseen jatkuvaan vakuutukseen, onko tämän lakkaamisen pitänyt tapahtua Espanjan sosiaalivakuutusjärjestelmässä vai onko päinvastoin Espanjan toimivaltaisen laitoksen otettava asetuksen N:o 883/2004 5 artiklan b alakohdassa vahvistetun rinnastamisperiaatteen mukaisesti huomioon se, että asianomaisen kuuluminen jonkin toisen jäsenvaltion vastaavaan sosiaalivakuutusjärjestelmään on lakannut, ikään kuin se olisi tapahtunut Espanjassa?
- b) Kun asetuksen TAS 2865/2003 3 §:n 3 momentin kaltaisessa kansallisessa oikeussäännössä edellytetään, että asianomainen osoittaa suorittaneensa vakuutusmaksuja tiettyjen kausien ajan voidakseen liittyä vapaaehtoiseen tai valinnaiseen jatkuvaan vakuutukseen, onko välttämätöntä, että asianomainen on kuulunut Espanjan lainsäädännön piiriin jossain vaiheessa aikaisemmin, vai onko Espanjan toimivaltaisen laitoksen otettava asetuksen N:o 883/2004 6 artiklan mukaisesti huomioon maksukaudet, jotka ovat täyttyneet jonkin toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, ikään kuin kyseessä olisivat Espanjassa täyttyneet kaudet?

On huomattava, että tässä välipäätöksessä asianomaisille ilmoitetaan, että välipäätökseen ei voida hakea muutosta.

[– –]

Tämän osoittaa allekirjoituksellaan päätöksen mukaiseksi [– –] Magistrado-Juez del Juzgado de lo Contencioso-administrativo n.º 2 de Ourense.

[alkup. s. 8] [– –]

[alkup. s. 9] [– –] [välipäätöksen päivämäärään liittyvien virheiden korjaaminen]